

boru. Star je bil komaj 55 let. Dr. Mile Starčević je bil rojen v Liki in je izhajal iz znane narodno odlične rodbine Starčevićev. Njegov stric dr. Ante Starčević je bil ustanovitelj radikalne hrvatske stranke prava. Ko je stric umrl, je prevzel nečak dr. Mile vodstvo pravaške stranke. Polagoma so nastale različne struje v stranki in sicer milinovci (zvesti pristaši dr. Mile Starčevića), frankovci (pristaši dr. Franka, sedaj dr. Horvata) in kršćanski socialci (pod vodstvom dr. Pazmana). Leta 1912 so se na zborovanju v Ljubljani vse struje med seboj združile in obenem z našo Vseslovensko ljudsko stranko. Dr. Mile Starčević je bil izvoljen za predsednika osrednjega odbora te velike hrvatsko-slovenske pravaške stranke. Stal je neomajeno na stališču, da se morajo Hrvati in Slovenci v okviru habsburške monarhije združiti, ker le tako združen katoliški narod je močen dovolj, ustavljati se in zmagovalno nastopati proti pravoslavemu srbstvu na Balkanu. Z dr. Mile Starčevićem smo torej tudi Slovenci izgubili ne le svojega prijatelja, ampak tudi svojega političnega voditelja. Zadnja leta je dr. Mile vedno bolehal in ni mogel več javno nastopati. Umrl je ubog, ker je bil kot politik nesebičen in je delal le za svoj ljubljani hrvatsko-slovenski narod.

V Ljubljani so si ustanovili nekateri upravni svetniki Ilirske banke Z a d r u ž n o c e n t r a l o . ki bo njih banko nasičevala z združenim kmetijskim denarjem. Centrala je omejena le na Kranjsko in je torej v tem oziru zapustila stari vseslovenski program, ki je združeval celi hrvatsko-slovenski jug politično, prosvetno in gospodarsko okoli slovenske središča Ljubljane. Vse za ljubi denar, a na škodo našemu kmetu in narodu!

Tedenske novice.

Prošnja za živila. Ubožce boste vedno imeli, je rekel naš Zveličar. V sedanjih časih jih imamo posebno veliko, ne samo takih, ki si zavoljo bolezni ali starosti ne morejo pripraviti vsakdanjega kruha, ampak tudi takih, ki veliko, težko in radi delajo, a niti za težko prisluzen denar ne dobijo potrebnega živeža. Kršćanska usmiljenost mora pomagati, kjer le more. Najprej je seveda naša dolžnost, da pomagamo najbližnjemu. Prepričani smo, da plemenite duše med Slovenci ne bodo pustile glada in lakote trpeti pred vsem svojih najbližjih jim vaščanov in župljanov. Toda ako smo doma storili svojo dolžnost, ter nam še preostaje kaj svetnih dobrin, sezimo tudi preko mej naših župnij in pomagajmo posebno se o nim, ki v zaledju ob nezadostni hrani težko delajo za branitelje naših front. Naš prevz. g. knezoškof, ki dobro poznajo dobrodnele roke svojih škofljanov napram ubožcem doma, se obračajo v posebnem pismu, ki se bo v nedeljo, dne 18. t. m., prečitalo raz prižnice, na svoje škofljane za pomoč ravno onim, ki opravljajo za naše vojaštvo težka dela v obrtnih tovarnah in rudokopih in pogrešajo potrebnega, krepkega živeža. Seveda naj da vsak, ako more in kolikor more. Zbirca živil v namen, ki ga naznajo g. knezoškof, se naj vrši od 18. do 25. marca. Darila se oddajajo v župnišče. Ker se je vršila v dnevih od 4. do 11. marca nova zaseda nekaterih živil, za to naj bo pobiranje v škofove namene omejeno samo le na maslo, loj, jajca, po-vojneno meso, klobase, sir, zelje, repo, sveže in posušeno sadje, fižol, lečo, grah in zimsko zelenjavo. Krampir, žito in moka se naj ne pobirajo! Višja oblast je zagotovila, da zavoljo takšnega darovanja potrebnega živeža (n. pr. fižola) nihče ne bo nadlegovan ali kaznovan. Darovi se bodo natančno zabeležili in naznanili v Lavantinskem cerkvenem zaukazniku. Vse natančneje se bo naznanilo s prižnic. Bog obilo blagoslovi plemeniti namen tega nabiranja in nakloni trpečim in stradajočim sobratom mnogo darežljivih src!

Živila ubožcem. V škofiji nabrana živila za ubožce se bodo za Veliko noč razdelila med pomanjkanje trpeče delavce v tovarnah in rudokopih ter za ubožce brez vsega imetja v večjih mestih in krajih. Dušni pastirji in drugi zaupni možje lahko takoj naznajo imena takih ubožcev v naši škofiji izvrševalnemu odboru v Mariboru, ki se je pod škofovim predsedstvom sestavil iz kanonikov in enega političnega uradnika.

Sestnajsta vojna pobožnost v Mariboru. Vse kaže, da se bližajo odločilni boji v strašni svetovni vojski. Naši hrabri vojščaki potrebujejo posebno pomoči božje, da bodo ostali stanoviti do končne zmage, pa tudi nam doma je treba milosti in tolažbe iz nebes v teh težavnih časih. Da bi si izposlili vse to od Gospoda, vojnih čet, v ta namen se bo vršila na praznik sv. Jožefa, v ponedeljek, dne 19. marca 1917, v mariborski stolnici 16. vojna pobožnost. Od 5. do 6. ure popoldne bo Najsvetejše izpostavljeno k molitvi, po molitveni uri pa bo pridiga našega prevz. Nadpastirja. Bog sprejmi in usliši milostno naše molitve in prošnje za cesarja in domovino!

Rajni gospod Jožef Kralj, kn.-šk. duh. svetovalec, dekan in župnik v Zavrču, je bil, kakor smo izvedeli, predlagal presvetlemu cesarju v imenovanje za častnega kanonika kn.-šk. Lavantinskega stolnega kapitelja. Žal, da blagi gospod ni dočkal zaslužnega odlikovanja, ki bi mu bilo gotovo v veliko veselje!

Duhovniške vesti. Cesar je vlč. g. Jakoba Hribernik, dekana v Braslovcah, imenoval za častnega kanonika lavantinskega stolnega kapitelja. — Župnijo St. Ilj pri Velenju je dobil č. g. Franc Schreiner, kaplan v Zaleu.

Radodarnost našega cesarja. Nedavno se je vozil naš cesar Karel v avtomobilu iz Dunajske Novave proti Dunaju. Med vožnjo se vlije ploba in cesar je bil prisiljen ustaviti avtomobil in stopiti pod streho. Ker je bilo ravno opoldne, je cesar porabil to priliko, da povzije svojo malo južino, katero je imel pri sebi. Kmalu se je zbralo okrog njega več otrok in tudi nekaj odraslih oseb. Naš cesar ni s prav ničesar povzil, marveč je vsa jedila razdelil med otroke, pijačo pa med odrasle osebe. Vse je osupnila cesarjeva velika radodarnost.

Novo označba na vojaških čepicah. Na vojaških čepicah in gumbih bo odslej namesto črk F J I označena črka K kot začetna črka imena sedanjega cesarja Karla.

Grof Cepelin umrl. V Berlinu je dne 8. marca umrl v visokistarosti 79 let izumitelj znanih, po njem imenovanih zrakoplovov, grof Cepelin. S svojim izumom je dal grof Cepelin, ki je bil vpokojeni nemški general, svoji domovini Nemčiji v roke oržje, ki igra v sedanji svetovni vojski poleg P-čolnov velevažno vlogo.

V prsilavo odtikovanih. Vojaška poveljstva so po okrajih glavarstvih poslala na občine sezname odtikovanih vojakov. Dolžnost občine je, da se ti s znami skrbno shranijo ali pa zapišejo v kak po seben občinski zapisnik. Naj se poznejši rodovi vedo, kdo se je v tej krvavi vojski posebej hrabro boril za domovino.

Glasovi iz vjetništva. Iz Rusije smo dobili te dni od našega nekdanjega zvestega sotrudnika Mat. Deželaka iz laške okolice sledečo dopisnico: „Rusija, dne 25. decembra 1916. Vsem prijateljem širše in ožje domovine prijateljske pozdrave! Vaš nekdanji sotrudnik Matevž Deželak, sedaj vojni vjetnik v Rusiji, gubernija Saratov, ujezd Atkarsk, pošta Kobno-Münch.“ — Naša naročnica Barbara Faleš v Račah je dobila od svojega moža Franca Faleš začetkom meseca marca sledečo dopisnico: „Ileky v Rusiji, dne 24. septembra 1916. Preljuba mi Barbča! Z velikim veseljem sem sprejel Tvojo karto. Sedaj sem že na drugem mestu, v tovarni za sol. Dam Ti tudi na znanje, da smo vsi, kateri se tukaj nahajamo, dobili iz Avstrije celo novo vojaško obleko in tudi perilo, plašč, obutje in sploh vse, kar vojak potrebuje. Goreče se zahvaljujem naši se zmiraj dobri Avstriji in sploh vsem tistim, ki so se za nas tu potrudili. Živijo Avstrija! Z Bogom! Zdrava ostani! Franc Faleš, četovodja, Ileky, Rusija.“

Mrtvi se oglašajo. Iz ruskega vjetništva, in sicer iz mesta Petrograd, se je oglašil Ivan Dokl p. d. Lubečov od Negove. Že celih 26 mesecev ni bilo glasu od njega. Dne 2. marca pa je dobila žena veselo poročilo, da še mož živi. Zadnjokrat je pisal dopisnico dne 26. januarja 1915.

Preklic obrekovanja. Graška „Tagespost“ objavlja: V izdaji našega lista od dne 6. septembra 1914 smo pod napisom: „Zapiranje srbskih prijateljev“ objavili dopis iz Celovca, v katerem smo g. dr. Janeza Brejca, odvetnika v Celovcu, imenovali prijatelja Srbov in mu očitali, da je slaboznan razširjevalec in eden izmed najhujših in najdelavnejših voditeljev panslavistične ideje in panslavističnega gibanja na Koroškem in da že dolgo časa spada v zapor, a da se mu je žal pustilo dovolj časa, da je zagal spise, ki bi mu morda škodovali. Na podlagi poizvedb, ki so se izvršile v teku tožbe g. dr. J. Brejca zaradi razžaljenja časti proti našemu odgovornemu uredniku, se ne obotavljamo s tem izjaviti, da brezpogojno prekličemo gornje proti dr. Brejcu storjene očitke in trditve kot popolnoma neosnovane, in da obžalujemo, da smo g. dr. Janezu Brejcu storili krivico, ker smo objavili dopis. Uredništvo. — O tej zadevi še piše „Grazer Volksblatt“: Včeraj, dne 12. t. m., bi se morala končati pravda odvetnika dr. Brejca radi razžaljenja časti proti odgovornemu uredniku „Tagespost“ g. Castellizu... K današnji obravnavi je prišel tožitelj s svojim zastopnikom dr. Eislerjem, g. Castelliz z zastopnikom dr. Schlosserjem. Prišlo je do poravnave, vsled katere mora „Tagespost“ storjene trditve preklicati, obžalovati in izjaviti, da se je dr. Brejcu storila krivica. Ta izjava se bo v „Tagespost“ objavila. Razen tega se je „Tagespostin“ zastopnik zavezal, da se bo v zaklad za možstvo 3. vojnega kora v podporo vdov in sirot vplačal določen znesek. Na podlagi te poravnave je dr. Brejca umaknil tožbo. Stroške plača „Tagespost.“

Pomoč za brežiški okraj. Že ponovno smo opozorili, da pri potresi ni trpelo samo mesto Brežice, ampak tudi okoljske občine, n. pr. Zakot več nego Brežice samo. Za to zahteva kršćanska dolžnost, da se vsem pomaga. Nemško časopisje in nemška javnost o tem očividno niso poučeni, ker se pobira skoro izključno samo o Brežice.

Kdo hoče kmetickemu ljudstvu podnoro trgovati? S „Stajercem“ se sicer ne bodemo pričali. Toda resnica mora na dan; zato navedemo doslovno sklep osrednjega odbora c. kr. Kmetijske družbe, za ka-

tereja je glasoval, kakor vsi odborniki, tudi slovenski odbornik dr. Verstovšek. Predlog se je glasil: „Centralni odbor se obrni na c. kr. namesništvo, katero naj izda naredbo, vsled katerih se odtegnejo ali zmanjšajo podpore onim dninaricam, ki so prej hodile na delo, sedaj pa vsled dovoljenih podpor nočejo delati.“ Ta sklep je v prid vsem kmetickim posestnikom, malim in velikim in se ne obrača proti pridnim dninaricam, ampak samo proti onim maloštevilnim izjemam, ki se vsled podpore izogibajo delu. Primerjajmo pa ta sklep s predlogi in vlogo ptujskega okrajnega zastopa, ki se glasi v prevodu: „Na prehranjevalni urad na Dunaju in v Gradcu! Zakon z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 237, s katerim so bile urejene pravice do državnih prispevkov, je povzročil, kakor učijo skušnje, ravno nasprotni vspeh svojega namena, ker se s tem uničuje vsako spodbujanje k poljedelskemu delu. Mali posestnik, ki je bil poprej primoran pridelovati, zamore sedaj živeti od državne podpore in seje navadno le toliko, kolikor potrebuje za svojo lastno potrebo; radi tega je deloma vedno manjše veselje do dela, deloma pa ostanejo često velike površine rodovitne zemlje neobdelane.“ Koncem vloge so med drugim označene zahteve: „Da bi se vsem tem slabim razmeram pomagalo, si dovoljuje podpisani okrajni odbor podati te le nasvete: Pod 2. Vlada naj tolmači zakon o pravicah do državnih prispevkov za tiste, ki imajo stalne plače, ugodnejše, za posestnike pa neugodnejše, in naj izvede to načelo potom odredbe. Okrajni odbor Ptuj, dne 6. februarja 1917, Za načelnika: Max Strasschill.“ — Nadaljnji pojasnil ni potreba; vsak čitatelj si zamore napraviti lastno sodno. Vzdržujemo se pa vseh nizkotnih napadov na osebe, ker nečemo slediti sloviti pisavi „Stajerca.“

Ljudske šole nameravajo poddržaviti. Dunajski list „Zeit“ poroča, da se finančno ministrstvo bavi z načrtom, da bi se ljudske in druge nižje šole poddržavile, t. j., da bi odslej namesto občin in dežel država skrbela za zgradbo in vzdrževanje ljudskošolskih poslopij in bi tudi učiteljstvo plačevala iz svojega. Načrt baje pride v razpravo že v prvem zasedanju državnega zbora.

Kmetiki tisočaki in bogati prekupci. Iz Posavja nam piše zaveden slovenski kmet: V 3. številu „Slovenskega Gospodarja“ čitamo, kako nek dopisnik graškega lista „Montagszeitung“ hujska čez slovenskega kmeta. Tisočaki baje kar frčijo na posamezna kmetiska dvorišča in črnovojniki s kmetov baje hodijo z debelonapolnjenimi denarnicami okrog. Dalje trdi tudi omenjeni list, da imajo ljudje še na kmetih skrite velike zaloge masti in čakajo s prodajo, da bodo cene še bolj poskočile. To so pač govorice takih ljudi, ki razumejo o kmetickem stanu toliko kot zajec na boben. Kako si pač more kmet zrediti debele svinje, da bi imel potem dovolj masti za se in za družino in poleg tega še skrite zaloge za prodajo, ko je oblast vse žito odmerila za vsako osebo na grame. Vsak človek pa lahko ve, če ima količkal zdrave pameti, da se svinje z žitom in moko najbolje in najhitreje odebeltijo, s korenjem in repo krmiljene svinje pa nimajo masti. — Nič boljše pač ni pri živini. Za vsako vrsto živine so določene najvišje cene in nakupovalcu so vsaki volji presuhiti za v prvo vrsto. Kmet dobi nizko svoto za vole, nakupovalec pa dobro plačilo. Brez volov si kmet ne more polja obdelovati. Če si z veliko težavo kje kupi vole, jih mora pa zopet drago plačati. Taki so torej sedaj kmetiki dobički! — Ravno ista je z žitom. Oblast rekvirira vse odvišno žito, žitni komisijonarji iščejo v vseh loncih in pod vsakim ostreškom žita. Kar ga je več, hitro ž njim v kak večji mlin. Kmet dobi zopet rekvirirano žito po primeroma nizki cenil plačilo, a bogati gospodje in družbe (vojno-žitno-prometni zavod) imajo velike dobičke pri dragih otrobih in moki. Kdor je primoran otrobe kupovati, je jasna priča, koliko dražji so otrobi od najfinjše bele moke. — Se eno, kar najbolj muči v sedanjem času našega kmeta, pač ne smemo zamažati. Kmet vsega dela ne more opraviti pri dnevu. Marsikaj ga čaka še za v noči. Da, dostikrat mora čuti in trdo delati celo do polnoči. In sedaj ne dobi nikjer potrebnega petroleja, še za drag denar ne. V nekaterih krajih na Stajerskem ob Savi imajo trgovci baje še dovolj petroleja, a dobi ga le tisti, ki prinese takozvano „mto.“ V blagor vsakemu kmetu in v korist državi bi bilo, če bi oblast tudi prodajo petroleja dajala pod ostro kontrolo. Našega kmeta bi se naj oskrbelo s potrebnim petrolejem, da bi si ljudje mogli opraviti kaj dela ponoči, ko je sedanje pomanjkanje delavcev tako izredno veliko.

Kako se naj zavarujemo zoper tatove? Iz rogaškega okraja nas vprašajo: Znano Vam je, da pri nas v rogaškem okraju tatovi opravljajo zelo pogosto svoj zločin. Kako jih naj odženemo? Mi nismo nobenega streliva ne za samokrese, ne za puške. Kam se naj obrnemo, da bi se nam preskrbelo streliva in krogel za samokrese? — Odgovor: C. kr. okrajno glavarstvo je dolžno skrbeti za varnost prebivalcev pred tatovi in roparji. Ker žandarji ne morejo preprečiti obiskov tatinskih druhal, naj občina takoj prosi za zanesljive može na okrajnem glavarstvu, da se jim preskrbi strelivo, da se boste mogli sami braniti pred neljubimi obiski. Občina naj odločno zahteva od politične oblasti potrebnega streliva. Dobro je, da si preskrbite orožne liste. Ako pa

pri okrajnem glavarstvu nič ne opravite, pa se obrnite ekspresno na cesarsko namestnijo v Gradeu. O vspehu nam poročajte!

Čenjeni naročniki, pozor! Vsi naročniki, ki nam še dolgujejo kaj naročnine za nazaj ali še niso obnovili iste za naprej, imajo danes in prihodnjic na ovitku modri križ, da jih s tem opozorimo na plačilo. Prosimo jih, da takoj pošljejo denar, ker se njim bo drugače list koncem tega meseca ustavil. Kdor nam pošlje naročnino, naj napiše na vrh položnice ali pa na robu denarne nakaznice, če je star ali nov naročnik. Stari naročniki naj pristavijo tudi tisto številko, ki jo najdejo na ovitku. Ako je pri katerem naročniku kaka pomota, n. pr. da lista ne dobiva ali ima slab naslov itd., naj nam takoj to naznani, da se pomota odpravi. — „Slovenski Gospodar“ stane: za celo leto 6 K, za pol leta 3 K, za četrt leta 1.50 K. Za vojake pa stane: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrtletno 1 K.

Gospodarske novice.

Škoda po divjačini. Vprašajo nas: Meni in mnogim mojim sosedom so zajci zelo poškodovali trsje in sadno drevje. Celo odjedli so ga. In kaj so pa napravili z mladimi drevesci? Vse je objedeno, tako, da ne bo več za rast. Zaman je ves naš trud z mazanjem in obdelovanjem. Prosim, kaj naj naredimo, da se nam škoda povrne in da pridemo do pravice? — **Odgovor:** Škoda naznanite na okrajno glavarstvo ter zahtevajte odškodnino. Ob enem naznanite svoj naslov in naslov imejtelja lova. Tudi velikost odškodnine že lahko terjate. Toda pomniti je treba: škoda za poškodovano trsje se bo vam vrnila na vsak način, škoda za drevesca pa samo tedaj, ako ste jih imeli do visočine 120 cm obvezane, ali pa obstavljene s koli, oziroma žico.

Zamenjava zemljišč. Posestnik iz slovenjebistriškega okraja nas vpraša: S svojim bratom sem se dogovoril, da bova menjala dve parceli zemljišča. Ker dam bratu manjši kos zemlje, mu moram dodati v denarju 600 K. Ali naj skleneva menjalno ali kupno pogodbo? Ali se mora vrednost parcel tudi naznaniti? Ali velja samo to, kar sem mu v denarju dal? Ali morava imeti od sodnije dovoljenje za zamenjavo, ker itak nobeden nič ne bo na premoženju pridobil, ampak bova posestvi le bolj združila? — **Odgovor:** Napraviti morata menjalno pogodbo. Vrednost parcel določita sama. Koliko ste bratu dali na roko, je postranska stvar. Za zamenjavo ni treba nobenega dovoljenja od sodnije. Ako je kak več človek v bližini, lahko napravite menjalno pogodbo sami. Navesti morate število parcele, katastralno občino, vrednost obeh parcel in ob koncu dasta drug drugemu pravico, da se prepiseta na posestvo. Za vsakega posestnika se mora napraviti posebna pogodba: za Vas ena in za brata ena. Ko ste pogodbi sestavili, pojdite na zemljiško-knjižni urad okraja, kjer ležita parceli, in prosite, da vam dajo nadaljnjih navodil glede kolekov, podpisov, pravilnega vpisa na sodniji itd.

Kje tleljo mlinske karte? Vprašanje: Že pred dobrimi tremi tedni sem poslal po naši občini mlinsko karto na okrajno glavarstvo, a je še do danes (dne 3. marca) nisem dobil. Enako se godi tudi mojim sosedom. Gospod uradnik, ali Vi veste, kje tleljo mlinske karte? — **Odgovor:** Zahtevajte od okrajnega glavarstva, da naj prošnje hitreje rešuje. Ako pa to nič ne izda, poročajte o tem slučaju ces. namestniji.

Kako je z ozimino? Pšenica in rž sta na solnčnih legah dobro prezimili, pozni ječmen pa srednje dobro. V senčnih legah in v ravnini pa se je bati, da bo več pšenčnih in rženih setev zelo poškodovanih, ječmen pa bo celo zelo slab. Ledena skorja v hribih in voda v nižavah grozi uničiti posebno pozne ozimine. Jarega semenskega žita pa kljub prošnjam in obljubam ni nikjer dobili. — Zadnji dež je na razvoj ozimin zelo ugodno vplival in je odstranil plesnive mreže.

Sejte pomladansko repo! Štajersko cesarsko namestništvo razglašajo: Ker je zlasti letos nastala velika potreba, da se pridela že koj v spomladi kolikor mogoče veliko živil, se prebivalstvu ne more dosti priporočati, da seje letos kolikor le mogoče zelo veliko pomladanske repe. Za potrebno seme bode vojno-žitno-prometni zavod skrbel, kolikor mu bo le mogoče. Tudi bodo pravočasno določene najvišje cene za pomladansko repo.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu tudi v pretekli dobi ni bilo opaziti posebnega gibanja. Zastopnik neke hmeljske veletrgovine je pokupil 100 bal štajerskega hmelja po 90—110 K za 50 kg. Razpologjenje na hmeljskem trgu mirno.

Cene za les. Dunajska zveza avstrijskih lesnih veletrgovin plačuje do preklica za kubični meter hlodov (jelov, smrekov ali borov les) po 50 do 60 K, hlode (hrastov, bukov les) 100—116 K, debele deske (hrastov ali bukov les) 200—248 K, za ostale vrste lesa so ostale lesne cene nespremenjene, ker ni bilo nobenega blaga. Popraševanje po deskah in po hrastovem lesu je izvanredno živahno.

Razne novice.

Največje žitno polje na svetu je v bližini mesta Cincinnati v Severni Ameriki in obsega 6000 njiv, na katerih se pridela po 22.000 hektolitrov žita v vrednosti poldrugega milijona kron.

Najnovejša poročila.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 14. marca

Vzhodno bojišče.

Včeraj (v uradnem poročilu) omenjena podvzeta napadalnih čet v prostoru pri Brzezanyju so imela popolni uspeh. Po temeljitem razrušenju sovražnih postojank smo vjeli 2 ruska častnika, 256 mož in vplenili več strojnih pušk in metalcev min. Naši letalci so metali na kolodvor Radzivilov bombe in so pri tem odbijali napade sovražnih letalcev.

Italijansko bojišče.

Bojno delovanje je bilo včeraj splošno slabše. Na Goriškem so metali naši letalci na sovražno taborišče pri kraju Luccenico bombe.

Južnovzhodno bojišče.

V vzhodnoalbanskem jezerskem ozemlju se boji nadaljujejo. Francozi so med jezera Ohrida in Prespa opetovano in brezvspešno napadli naše tamošnje postojanke.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 14. marca.

Francosko bojišče.

Severno od kraja Armentieres so bili angleški oddelki z ognjem pregnani. V ozemlju reke Ancre so napadali Angleži popoldne brez artilerijske priprave med krajema Achit le petit in Grevillers, ponoči pa po močnem artilerijskem ognju na obeh straneh kraja Bouquoy. Bili so pod velikimi izgubami odbiti in so pustili 50 vjetnikov v naših rokah. V Šampanji so se boji južno od Riponta nadaljevali z menjajočim uspehom. Na vzhodnem bregu reke Moze so se ponesrečili sunki Francozov pri Saint Mihielu. Neka naša straža ob reki je bila potisnjena nazaj.

Vahodno bojišče.

Zivahno delovanje na prednjih bojiščih na več mestih med Vzhodnim jezerom in Dnjestrom. Ob Narajovki so naše napadalne čete naskočile dele ruskih postojank, so razrušile obširne naprave min in so se vrnile z 2 vjetima častnikoma in z 256 možmi ter z mnogimi strojnimi puškami in metači min. Na kolodvor Radzivilov severnovzhodno od mesta Brodi smo vspešno in izdatno metali bombe.

Na fronti generalnega polkovnika nadvojvode Jožeta in generala-feldmaršala pl. Mackensena nič pomembnega.

Macedonsko bojišče.

Več francoskih sunkov med jezeroma Ohrida in Prespa je bilo brezvspešnih. Tudi močni sovražni napadi severno-zahodno in severno od Bitolja so bili izjalovljeni. Na obeh mestih je imel sovražnik precejšnje izgube.

Mehika se pripravlja?

Iz Novega Jorka se poroča, da je ameriški konzul v Mehiki poslal severoameriški vladi nujno poročilo, katero pravi, da je mehikanski predsednik Karanca odredil mobilizacijo in nova prebiranja. Mehika se pripravlja, da nastopi proti Severni Ameriki, ako se ta zaplete z Evropo v vojsko. Nizozemski hsti poročajo, da se ob severoameriški meji zbirajo velike konjeniške čete.

Karanca zopet izvoljen za predsednika mehikanske ljudovlade.

Iz Berolina poročajo, da se je dne 12. marca vršila v Mehiki volitev predsednika ljudovlade. Dosedanji predsednik Karanca je bil zopet izvoljen.

Tudi Kitaj proti Nemčiji?

Iz Pekinga se poroča, da je kitajska državna zbornica z večino 300 glasov odobrila politiko predsednika Kitajska ter da Kitaj ukine diplomatske zveze z Nemčijo.

Nesrečna buča. V teh kočljivih časih si zna marsikatera meščanka pomagati na ta način, da se pelje ven na deželo in nakupi pri kmetijah, kar pač more. Tako delajo tudi Dunajčanke. Toda na raznih kolodvorih pazijo na take ženske hrčke orožniki, in treba je nekaj zvijače, da se jim izmuznejo. Neka Dunajčanka je bila posebno pretkana. Dabila je veliko bučo, ki jo je prerezala in izvotčila, nato jo pa napolnila z nakupljenimi dragocenostmi: jajci, surovim maslom, slanino itd. Nato je obe polovici zopet skrbno staknila skupaj, nekoliko prevezala, kakor bi bila buča cela in se s svojim skritim zakladom odpravila na postajo. Smelo je šla mimo strogega in ostrovidnega stražmojstra — saj bučo ji bo pač privoščil. Vse bi bilo dobro izteklo, toda ko hoče žena stopiti na vlak, ji pače buča na tla in se razpolovi! Zakladi pa po tiru! Očividci so rekli, da Trojanci niso bili bolj presenečeni in niso huje kričali, ko so iz trebuha lesenega konja prišli na dan grški junaki, nego ta žena, ko je videla, da je ob vse življene zaklade. Kajti seveda je bil stražmojster takoj na mestu in ji zaplenil sadove njenega truda in zvijače. Razen tega je zamudila vlak in vrhu tega bo imela prijazen pomenek z oblastjo. O ta strašanska vojska!

Umrljivost ljudi. Največ ljudi umrje do 5. leta. Od 10.000 jih umrje 2914. Število smrti pada do 15. leta. Do 10. leta jih podleže 190, do 15. leta 100. Od sedaj se smrtni slučajji vedno bolj množe, kot v prvi mladosti. Do 20. leta jih izgubimo zopet 140, v času od 20 do 50. leta jih podleže raznim boleznim 1521. Od sedaj pa mrjo ljudje še bolj pogosto; do 60. leta 980, do 70. leta 1550, do 80. leta 1750, do 90. leta 790, do 95. leta 58, do 99. leta 8, do 100. leta 1. Zelo redko je število onih, ki dosežejo visoko starost nad 100 let. Večina ljudi umre v prvih letih, deloma vsled nepazljivosti staršev, deloma pa podleže mlado življenje raznim boleznim, ki kaj hitro nežno telesce ugonobe. Seveda pa ne veljajo te številke v vojski, ko toliko ljudi v najlepših letih mora pustiti mlado življenje.

Dopisi.

Maribor. Dobili smo sledeče vprašanje: Dne 7. t. m. je prišel nek posestnik iz emureškega okraja s svojo ženo v neko mariborsko trgovino in je hotel kupiti 6 prtov. Pogodil se je za ceno meter po 9 K 50 v. Trgovec pa je zahteval, da mora kmet kupiti, ako hoče dobiti omenjeno množino platna, tudi vezenin, čipk in drugega enakega finega blaga za 70 K, drugače se mu platna ne more prodati. Kmet je izjavil, da take fine robe nikakor ne potrebuje in je prosil, naj mu vendar prodajo omenjeno platno. A ker to nič ni pomagalo, je kmet bil pripravljen vzeti finega in zanj neporabnega blaga za 20 K, samo da bi dobil kaj platna. A trgovec je vstrajal pri svoji zahtevi. Kmet je moral oditi brez platna, ker ni hotel zavreči 70 K za nepotrebn lišp. Ali je tako postopanje mestnega trgovca pravilno? — **Odgovor:** Vprašali smo na merodajnem mestu in se nam je reklo, da je trgovecovo postopanje nepravilno in celo kaznjivo. Trgovec takih nečuvnih pogojev ne sme staviti. Zadevo je treba naznaniti c. kr. državnemu pravdnistvu v Mariboru, katero bo dotičnega trgovca zasledovalo radi draženja in tudi radi tega, ker se je branil prodati blago.

Maribor. Mestni magistrat naznanja, da so sladkorne karte, ki se bodo dne 17. marca razdeljevale, veljavne samo za mesec april, ne pa tudi za mesec marec. Hišne sezname za petrolej je treba takoj zamenjati za bele hišne seznane. Kdor bi do sobote, dne 17. marca, ne mogel oddati belega hišnega seznama, bi ne dobil nobenih krušnih kart. V soboto, dne 17. marca, je izmenjava hišnih seznamov za petrolej nemogoča.

Maribor. V baziliki Matere Milosti so se te dni vršile duhovne vaje za tretjerednike. Slovenske pridige — vsak dan dve — je imel o. Salvator Zobec iz Ljubljane.

Sv. Peter nize Maribora. Dne 3. marca je v Nebovi umrl 59letni posestnik Jožef Neuwirt. Pogreb se je vršil dne 5. t. m. ob obilni udeležbi. Rajni je bil vrl slovenski oče in mož. Vseh pet sinov opravlja vojaško službo N. p. v m.!

Ljutomer. Tukaj je umrl dne 3. t. m. gospod Matija Zemljč, bivši veleposestnik in veletržec, v 86. letu svoje starosti. Pokojnik je bil rojen v Murščaku pri Kapeli. Bil je ustanovnik naše Posojilnice, konjerejskega društva in drugih koristnih naprav. Naj v miru počiva!

Gotovlje. Dne 8. sušca je umrla gospodinja v župnišču Ivana Teran. Priporoča se vsem znancem in prijateljem v molitev!

Galičija pri Celju. Dne 26. februarja smo z žalostnim srcem spremlili k večnemu počitku vrliga župana Janeza Doler, posestnika in mlinarja na Pirešici. Mož je padel kot žrtev svoje županske službe v krepkih možkih letih; podlegel je operaciji v celjski bolnišnici. Ne le cela gališka župnija, ampak cela pirska občina je prihitela k njegovemu preranemu grobu; domači župnik mu je tam spregovoril pogrebno slovo, pevski zbor je zapel ganljivo žalostinko, prejšnji župan Davorin Kranje ga je v svojem govoru orisal kot moža dela in požrtvovalnosti. Pretresljivo so jokali ob grobu žena-vdova in sami nedoraščeni otroci za blagim očetom. N. p. v m.!